

Aan de leden en sponsoren

Via de nieuwsbrief nieuwe stijl willen we onze leden op de hoogte brengen en houden van actuele ontwikkelingen op het gebied van de hoogwaterbestrijding. We streven er daarbij naar u per onderwerp via korte informatie, met soms verwijzing naar meer achtergrondinformatie, te informeren. Vandaag ontvangt u het derde exemplaar van onze nieuwsbrief in deze vorm, òf via internet, òf via de post.

In memoriam Gerard Karnebeek

Gerard Karnebeek was sinds de oprichting lid van het Hoogwaterplatform. Als lid en voorzitter van de Technische Commissie spande hij zich, samen met de anderen, in om het plan van de Rijksoverheid om de Ooijpolder en Duffelt als potentieel noodoverloopgebied te misbruiken, te voorkomen. Hij putte daarbij uit zijn ervaring als Hooggeërfde en Heemraad bij het voormalig Polderdistrict Groot Maas en Waal. Bij de meesten onder ons is zijn werk aldaar vooral zichtbaar geworden door zijn stukjes in De Rozet in de rubriek 'Van de Polder...'

Al in oktober 2000 verhiel hij zijn stem tegen het voornemen de Ooijpolder als retentiegebied te gebruiken, vooral omdat beleidsmakers uit Den Haag niet nadenkten over alternatieve maatregelen. In samenwerking met de oosterburen zouden die zijns inziens goed mogelijk zijn. Hij was toen nog Heemraad in een tijd dat ambtenaren van het Polderdistrict vonden dat de Ooijpolder als retentiegebied zo gauw mogelijk klaargemaakt moest worden. Toen dan ook na zijn tijd

bij het Polderdistrict het plan Luteijn werd gelanceerd, was hij ervan overtuigd dat de polder in het geweer moest komen: in zijn bijdrage in De Rozet van 17 oktober 2002 'Luteijn steelt geen harten in Ooij' signaleert hij een grensoverschrijdend verzet tegen de plannen. 'Ze zijn nog niet van ons af.' De toon voor het Hoogwaterplatform was daarmee gezet: verzet, maar wel aandragen van alternatieven. Samen met andere leden van het Hoogwaterplatform, met name met de helaas in 2005 gestorven Prof. Wybrand van Ellen, ging hij aan de slag. Door middel van goed voorbereide excursies door het 'noodoverloopgebied' met kamerleden van alle politieke kleuren kon het Hoogwaterplatform laten zien wat voor ramp noodoverloop voor de polder zou betekenen. De zwakke punten van het concept noodoverloopgebied werden blootgelegd en tegelijk werd aangetoond dat veiligheid ook op andere manieren bereikt kon worden.

Plichtsgetrouw als Gerard was riep hij altijd op korte termijn de Technische Commissie bijeen als het bestuur van het Hoogwaterplatform om een waterstaatkundige beoordeling of advies had gevraagd. Hij hield daarbij een duidelijke scheidslijn aan: de commissie gaf advies, het bestuur bepaalde de te volgen koers. Nadat dankzij dit gezamenlijk optreden het gevaar voorlopig van de baan was, bleef Gerard als voorzitter van de Technische Commissie alert.

Watercongressen werden bezocht en telkens als er mogelijke maatregelen voor ons gebied werden aangekondigd, werd beraad gepleegd over mogelijke stappen. Zo hield hij zich – samen met het bestuur, de Technische Commissie en de deskundige van de Duitse Bürgerinitiative – Horst Terfehr – recentelijk nog bezig met de gevolgen van compartimentering als in dit kader besloten zou worden de Querdamm en de Kapitteldijk te verhogen, om aldus bij een dijkdoorbraak de gevolgen te beperken.

Gerard heeft – vaak op onopvallende wijze – een grote bijdrage geleverd aan de leefbaarheid en het bewustzijn van veiligheid voor onze polder en daarmee aan het werk van het Hoogwaterplatform. Zijn kritische geest en zijn inspanningen houden wij met veel waardering in herinnering.

Namens het bestuur van het Hoogwaterplatform, Harry Sanders en Jan Smit

(Dit in memoriam is eerder geplaatst in de Rozet)

Van de ledenadministratie

We herhalen onze eerdere mededeling dat op voorstel van het bestuur en met instemming van de ledenvergadering besloten is over het jaar 2008 geen contributie te heffen.

“Waarschuwingssysteem voor hoogwater krijgt vuurdoop in november”

Tineke Huizinga op het NOAH-congres

Staatssecretaris Tineke Huizinga deed haar uitspraak op het NOAH-congres op 16 mei in Amsterdam. Het congres was georganiseerd om de waterbeheerders en deskundigen te informeren over de laatste ontwikkelingen van het ‘Flood information and warning system’ (Fliwas). Het waarschuwingssysteem is, in opdracht van Stowa, gebouwd door Nederlandse, Duitse en Ierse waterbeheerders en is bedoeld voor bestuurders, politie, brandweer, militairen en verzorgers, om via internet te communiceren bij dreiging van of tijdens overstromingen. Fliwas is in april voor het eerst in de praktijk getest tijdens drie internationale rampoefeningen langs de Rijn en de Maas.

(lees meer hierover: *WaterForum Online*, 18 mei 2006)

Fliwas is een open systeem, gebaseerd op communicatie via internet. In geval van een dreigende overstroming voeden alle betrokkenen het systeem met informatie en de besluiten die zijn genomen. Fliwas

geeft continu informatie over te nemen besluiten.

Opschalen naar nationaal en Europees waarschuwingssysteem

Als Fliwas de vuurproef goed doorstaat, dan ontstaat de mogelijkheid dat Rijkswaterstaat het huidige Hoogwaterinformatiesysteem (HIS) gaat ombouwen tot een Fliwas-systeem. Daarmee krijgt Fliwas een nationale status. Huizinga ging tijdens het congres zelfs al een stapje verder en opperde de gedachte van een Europese standaard bij de uitvoering van de Hoogwaterrichtlijn. (lees meer hierover: *WaterForum Online*, 3 juni 2004).

Meer informatie kunt u vinden op www.fliwas.eu.

(Bron: *Waterforum 22-5-08*)waterforum

Compartimentering in de Ooijpolder

Compartimentering in de Ooijpolder

Er was gepland dat de Universiteit van Aken eind april een advies zou uitbrengen over de wenselijkheid van een compartimentering van de Ooijpolder door een verhoging van de Querdamm en Kapitteldijk. Deze datum is niet gehaald. De verwachting is nu dat het advies in de loop van november 2008 zal verschijnen.

Grootste rampoefening ooit

Tienduizenden hulpverleners doen in november mee aan de grootste rampoefening die ooit in Nederland is gehouden.

Met een nagebootste overstroming van de zee kust, hoogwater in de rivieren en een dijkdoorbraak testen alle 443 gemeenten, 12 provincies, 27 waterschappen, 26 politiekorpsen, 25 veiligheidsregio's en diverse ministeries of ze zijn

voorbereid op een dergelijke ramp. De oefening, die *Waterproef* is genoemd, duurt vijf dagen en vindt op diverse locaties in het land plaats.

Het kabinet besloot in 2006 tot het opzetten van een grote oefening toen bleek dat, ondanks overstromingservaringen in 1993 en 1995, nog steeds niet alle regio's goed zijn voorbereid op een over-

stromingsramp. De oefening is bedoeld om ervaring op te doen, maar dient ook als stok achter de deur om te zorgen dat alle instanties hun voorbereiding en plannen voor een echte ramp eindelijk op orde hebben.

Van 3 tot en met 7 november oefenen hulpverleners, ambtenaren, bestuurders en militairen in het echt en via de computer: een oefening waarbij zeedijken overstromen en er sprake is van hoogwater in de rivieren, en waarbij er nog net tijd is om te evacueren. Ook is er een snelle dijkdoorbraak van het IJsselmeer, waarbij evacuatie te laat komt. “Dit is het ideale moment om alle draai-boeken op orde te krijgen en om te leren hoe ze te gebruiken,” zegt Jan Goeijenbier van de *Taskforce Management Overstromingen*. Het TMO is door de regering ingesteld om Nederland beter voor te bereiden op de gevolgen van een overstroming.

(Bron: *Jeroen de Vreede. Algemeen Dagblad 14-4-2008*)Burgers raadplegen risicokaart massaal

RWS en waterschappen moeten nieuw Deltaplan samen uitvoeren

Als het aan voorzitter Sybe Schaap van de Unie van Waterschappen ligt, dan gaan Rijkswaterstaat, waterschappen en provincies zich in één groot samenwerkingsverband buigen over de uitvoering van het advies van de commissie Veerman dat rond deze zomer verschijnt. Oud-landbouwminister Cees Veerman zoekt momenteel met zijn commissie antwoord op de vraag hoe Nederland zich op de lange termijn, 2100-2200, het beste tegen de zee kan beschermen.

De vraag richt zich op de hele kust, van Zeeland tot en met de Waddeneilanden. Ook het rivierengebied wordt in de studie meegenomen, omdat een hogere zeespie-

gel ook van invloed is op de afvoer van de grote rivieren (*lees meer hierover: WaterForum Online, 13 september 2007*). Unievoorzitter Schaap vindt dat het doel van de commissie Veerman moet zijn Nederland tot de veiligste delta ter wereld te laten ontwikkelen. Daarbij past volgens hem geen onderscheid meer tussen de uitvoerende taken van Rijkswaterstaat voor het hoofdwatersysteem en van de waterschappen voor de regionale wateren. Schaap pleitte op de 5e Kennisdag Inspectie waterkeringen op 7 maart in Bussum voor een gezamenlijke uitvoering.

(Bron: Waterforum 13-3-2008)

Sybe Schaap

Sterkere dijk 800 miljoen

Deltacommissie rekent financiële gevolgen klimaatverandering uit.

door Rudi Buis .

DEN HAAG - De versterking van de Nederlandse rivierdijken en de kust, om de gevolgen van de klimaatverandering tegen te gaan, gaat jaarlijks vele honderden miljoenen euro's extra kosten.

Voor de noodzakelijke nieuwe deltaverdediging moet Nederland elk jaar tussen de 800 en 900 miljoen euro vrijmaken, ofwel 0,15 procent van het bruto nationaal product. Dat heeft de Deltacommissie berekend, die uiterlijk in september het kabinet moet adviseren over de verdediging tegen het wassende water. Volgens hoogleraar klimaatverandering Pier Vellinga van Wageningen Universiteit, nauw bij de commissie betrokken, heeft het kabinet op de lange termijn 200 à 300 miljoen euro gereserveerd om de waterkeringen klimaatbestendig te maken. "Veel te weinig."

Vellinga noemt een bedrag van tussen de 800 en 900 miljoen euro 'aanvaardbaar'. "Voor circa 50 euro per persoon per jaar kunnen alle Nederlanders droge voeten houden en hoeven we niet naar Duitsland te verkassen."

De Deltacommissie, bestaande uit klimaat- en waterdeskundigen, moet het ministerie van Verkeer en Waterstaat advies geven over de klimaatverandering en de gevolgen voor de kust en rivierdijken. De commissie gaat in kaart brengen hoe Nederland daar tot het jaar 2100 mee om moet gaan.

De deskundigen onder leiding van oud-minister van Landbouw Cees Veerman kijken hoe de gevolgen van de stijging van de zeespiegel kunnen worden aangepakt en aan welke voorwaarden rivierdijken moeten voldoen. Ook de gevolgen voor flora en fauna worden onderzocht. Vellinga verwacht niet dat het bedrag tot veel problemen leidt.

"Sinds de watersnoodramp van 1953 is al 87 miljard euro uitgegeven aan de huidige deltawerken." Nederland telt circa 3500 kilometer primaire (rivier)dijken, ongeveer 14.000 kilometer secundaire dijken (veen- en binnendijken) en de totale kuststrook is 450 kilometer.

Klimaatdeskundigen schatten dat de zeespiegel deze eeuw 35 tot 85 centimeter stijgt.

(Bron: Artikel uit De Gelderlander van 31-5-2008)

'Liever geen Deltaplan tegen wassende water'

Amsterdam – Er wordt te alarmistisch gedaan over de verwachte zeespiegelstijging en te snel gekozen voor grote waterwerken als antwoord hierop. Dit schrijven de Wageningse wetenschappers Dik Roth en Jeroen Warner vandaag in de Volkskrant. Zij reageren hiermee op CDA-prominent Cees Veerman, voorzitter van de Deltacommissie die zich buigt over het wassende water, en op CDA-fractievoorzitter Pieter van Geel. Die laatste bepleit een nieuw Deltaplan: dijken, duinen, sluizen, overloopgebieden en eilanden die Nederland wapenen tegen een hoger waterpeil. Zo'n plan vergt 'ambitie, lef, creativiteit en noeste werkkijver', meent Van Geel. En miljarden. 'We moeten durven zeggen dat veel meer geld nodig is. Vanaf 2011 en zo nodig eerder.'

(Bron: De Volkskrant 02-06-2008)

Waterschap Rivierenland kiest voor energiebewust waterbeheer

Waterschap Rivierenland gaat de zuiveringsinstallaties en gemalen energiezuiniger beheren. Aanpassingen aan pompen en zuiveringssystemen moeten leiden tot een jaarlijkse energiebesparing van ruim 450 duizend euro. Ook wil het waterschap op deze manier bijdragen aan een beter milieu.

Klimaatbewust

De nieuwe impulsen voor energiebesparingsmaatregelen zijn een vervolg op eerdere klimaatbewuste initiatieven. Zo beschikt het waterschap over een klimaatneutraal kantoor, waar voor de verwarming geen gas meer wordt verstoekt maar gebruik wordt gemaakt van warmte-koudeopslag. Dit systeem zorgt voor aanzienlijk minder CO₂-uitstoot. Eind vorig jaar kreeg het waterschap hiervoor, als eerste waterschap in Nederland, een klimaatneutraal certificaat uitgereikt van de Klimaatneutraal Groep.

(Bron: De Water maart 2008)

De website van het Hoogwaterplatform

De website van het Hoogwaterplatform blijft nog altijd goed bezocht: gemiddeld zo'n duizend bezoekers per maand.

Dankzij de inspanningen van Joop Janssen en Erik Schothuis is onze website sinds het einde van afgelopen jaar vernieuwd en minder kwetsbaar voor hackers gemaakt.

Bekijk onze website www.hoogwaterplatform.nl regelmatig, dan mis je niets van de 'hoogwaterontwikkelingen' in en rondom ons gebied.

Dijkverzwaarders slaan terug

Drinkwaterbedrijven en waterschappen zijn sceptisch over innovatieve plannen

Geen idee is te dol om klimaatverandering het hoofd te bieden. Maar zijn die plannen ook reëel? Waarom blijven we niet gewoon dijken ophogen?

Het watergevecht is begonnen. Het kabinet laat onderzoek doen naar strategieën om, met de klimaatverandering in zicht, ook over tweehonderd jaar in Nederland te kunnen wonen en werken. Veel uitdagende, innovatieve en opmerkelijke ideeën zijn inmiddels gespuid. Zoals de aanleg van eilanden voor de kust, in onderzoek op aandringen van de Tweede Kamer. Of het rivierengebied, dat volgens ingenieurs van Rijkswaterstaat in tijden van overvloedig water zou kunnen gaan fungeren als een superkanaal, met aan weerskanten een gigantische klimaatdijk.

Denk ook eens aan de verbreding van bestaande dijken met enkele honderden meters, waartoe hoogleraar klimaatverandering Pier Vellinga heeft opgeroepen. Op het ministerie van Verkeer en Wa-

terstaat circuleren ideeën om gebieden die waterstaatkundig gezien bij elkaar horen, de zogenoemde dijkringen, onder te verdelen opdat bij een overstroming slechts een deel van het gebied onder water loopt.

Onderzoekers van de Vrije Universiteit in Amsterdam willen zelfs dat alle nieuwbouwhuizen de komende eeuw worden gebouwd op opgehoogd land, reusachtige terpen. En een groot aantal ingenieurs heeft wilde plannen om 'iets te doen' met de Afsluitdijk en ook met de Deltawerken, wellicht om deze waterkeringen deels te openen.

Nu is ook het tegenoffensief begonnen.

Het antwoord op klimaatverandering moet wat de waterschappen betreft blijven wat het nu voornamelijk is: dijkversterking. Unie-voorzitter Sybe Schaap signaleert dat een „omgekeerd dogma” Nederland is binnengeslopen als zouden dijkversterkingen niet meer kunnen. Het idee dat we nu eenmaal niet tot in lengte

van dagen kunnen doorgaan met het verhogen en verbreden van dijken maar dat we moeten leren meebewegen met het water. Daar zit wel iets in, erkent Schaap, want het is „altijd nuttig” ruimte voor water te scheppen langs de grote rivieren, in steden en op het platteland. Maar om Nederland „veilig en goedkoop” te beschermen tegen overstromingen, ligt het versterken van dijken toch het meest voor de hand. Schaap: „Het versterken van dijken is onze kernactiviteit. Daar zijn we goed in.”

Bezwaar tegen dijkversterkingen is wel dat ze vaak lelijk worden gevonden. Schaap: „Ik geef niet zo veel om die esthetische bezwaren. Dijken tasten het landschap niet aan. Ze maken het landschap.”

(Ontleend aan een artikel van Arjen Schreuder uit NRC Handelsblad van 26-3-2008)

WaalWeelde

De Waal is de breedste en drukst bevaaren rivier van West-Europa. Het is een mooie rivier, maar soms is hij ook beangstigend, als het water stijgt en het achterliggende land onder dreigt te lopen. De verwachting is dat door o.a. de klimaatverandering de rivier in de toekomst steeds meer water zal moeten afvoeren. Dijken zullen niet oneindig verhoogd en verbreed kunnen worden. Om overstromingen te voorkomen zal daarom de rivier meer ruimte moeten worden gegeven en als het kan ook meer ruimtelijke kwaliteit moeten krijgen.

WaalWeelde is een initiatief van het Waalfront, een groep betrokken bestuurders, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, wetenschap en maatschappelijke organisaties. Als maatschappelijke organisatie is ook het Hoogwaterplatform bij *WaalWeelde* betrokken. Het doel van het project *WaalWeelde* is om in twee jaar een uitvoerbaar plan te ontwerpen dat de Waal veiliger en mooier maakt dan de kribverlaging die het Rijk voorstelt. Inwoners, belangenorganisaties, ambtenaren, wethouders, bedrijven en de overheid werken samen aan één ontwerp voor het buitendijkse gebied van de Waal in Gelderland.

Wethoudersbijeenkomsten

Het verzamelen van wensen en ideeën gebeurt op de wethoudersbijeenkomsten. Daar komen de wethouders bij elkaar die verantwoordelijk zijn voor het ruimtegebruik van de uiterwaarden in de deelnemende gemeenten. Alleen door onderlinge afstemming ontstaat een beter integraal ontwerp voor de Waal.

Inwoners denken mee

Iedereen krijgt de kans om mee te denken over het planontwerp en ideeën in te brengen, variërend van een tekst met wensen tot complete ontwerpkaarten. Speciaal daarvoor heeft *WaalWeelde* een interactieve website opgezet: de '*WaalWeeldewiki*'. De *WaalWeeldewiki* is met name bedoeld voor de inwoners van de Waalgemeenten. Op deze website is informatie te vinden over het project *WaalWeelde* en is er de mogelijkheid om (anoniem) beslissingen van de wethouder te beoordelen. De wethouder gebruikt de uitkomsten in de wethouderbijeenkomsten. Daarmee heeft de burger een hoofdrol in het *WaalWeelde*project, zonder dat dit hem veel tijd en moeite kost.

Behalve via de website kunnen de inwoners ook tijdens 'echte' bijeenkomsten ideeën inbrengen en hun mening geven. De gemeenten organiseren regelmatig inloopavonden voor hun eigen inwoners. Anders dan bij gewone inspraakavonden ligt er geen plan dat al bijna af is.

(Bron: informatiefolder *WaalWeelde*)

Burgers raadplegen risicokaart massaal

De risicokaart slaat aan. Sinds de lancering van de website, op 31 januari j.l., hebben al vele tienduizenden geïnteresseerden een kijkje genomen om te zien welke gevaren er in hun buurt op de loer liggen. Op www.risicokaart.nl is na te gaan hoe groot in eigen omgeving de kans is op een overstroming, een bosbrand of een ongeluk waarbij gevaarlijke stoffen vrijkomen.

(Bron: *De Water* april 2008)

Waterschapsbestuurder, iets voor u?

Wilt u mee beslissen over het waterbeheer in het rivierengebied? Waterbalans geeft u de belangrijkste informatie over de verkiezingen voor een nieuw Algemeen Bestuur van het waterschap, die van 13 t/m 25 november dit jaar plaatsvinden.

Meebeslissen over water

De verkiezingen zijn een kans om de komende vier jaar als bestuurder rechtstreeks invloed uit te oefenen op het waterbeheer in het rivierengebied. Als bestuurslid staat u voor belangrijke besluiten: Hoe handhaven we de veiligheid van het gebied tegen het stijgende rivierwater en een stijgende zeespiegel? Welke maatregelen nemen we om de waterkwaliteit te verbeteren? Op welke wijze houden we bij de inrichting van het watersysteem rekening met andere belangen, zoals wonen, landbouw en natuur? En welke kosten vinden we aanvaardbaar?

Nieuw

Het is voor het eerst in de geschiedenis dat alle waterschappen in Nederland gelijktijdig verkiezingen houden. De waterschapsverkiezingen gaan daarnaast meer lijken op de verkiezingen van gemeenteraad of Provinciale Staten. Dat betekent dat een kiezer niet meer alleen op individuele kandidaten stemt, maar op een kandidaat die deel uitmaakt van een 'lijst' van een belangengroepering.

> [Lees verder op volgende bladzijde](#)

> *Vervolg “Waterschapbestuurder. Iets voor u?”*

Kiezers kunnen hierdoor beter bepalen waar een kandidaat voor staat. Voor kandidaten betekent het dat zij alleen als persoon namens een belangengroepering kandidaat kunnen staan.

Hoe gaat dit in zijn werk?

Tot en met 4 augustus 2008 kunnen belangengroeperingen, die aan de waterschapsverkiezingen willen deelnemen, zich laten registreren bij het stembureau van het waterschap. Dat kunnen landelijke partijen zijn, maar ook lokale politieke partijen, dorps- en wijkverenigingen, agrarische belangenorganisaties of verenigingen op het gebied van natuur, water- of hengelsport of cultuurhistorie. Voorwaarde is dat er een belang moet zijn bij de taken van het waterschap. Voor de registratie is het nodig dat een belangengroepering een stichting is, of een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid.

Kandidatenlijst

Belangengroeperingen die zich hebben laten registreren dienen in september een kandidatenlijst in. Een lijst mag uit maximaal 20 kandidaten bestaan en moet gesteund worden door ten minste 20 ondersteuners. Die moeten 18 jaar of ouder zijn en woonachtig zijn in het gebied van het waterschap. Een aantal functies is onverenigbaar met het bestuurslidmaatschap, zoals Statenlid, gedeputeerde, burgemeester of wethouder. Ook een werknemer van het waterschap mag zich niet kandidaat stellen.

E-mailadres

Wij verzoeken U opnieuw, als u een e-mailadres hebt, uw e-mailadres te sturen naar ledenadm-HWP@live.nl onder vermelding van uw **naam** en **adres**. Alle correspondentie per e-mail geschiedt via de knop BCC (Blind Carbon Copy) en uw e-mailadres wordt dus niet getoond aan derden. Zo'n 190 leden zijn u voorgegaan. Het bespaart ons kosten, werk en tijd.

Indien u dat wenst, kunt u ook zelf informatie naar het Hoogwaterplatform sturen. Het adres is: info@hoogwaterplatform.nl

Meer informatie over de verkiezingen staat op de website: [www.waterschapri-
vierenland.nl/verkiezingen](http://www.waterschapri-
vierenland.nl/verkiezingen).

(Bron: WaterBalans nr. 2 2008)

Noot bestuur Hoogwaterplatform

Het bestuur van het Hoogwaterplatform zal zich bezinnen op de vraag of het wenselijk is dat het Hoogwaterplatform zich laat registreren als belangenvereniging om vervolgens in september een kandidatenlijst in te dienen.